

Урожайність насіння сочевиці сягала максимуму, у сорту Луганчанка – 2,56 т/га та у сорту Лінза – 2,12 т/га, за сівби насіння у III декаді квітня (II строк сівби).

Таким чином, у Правобережному Лісостепу України на чорноземах типових малогумусних для забезпечення високої продуктивності сочевиці сортів Луганчанка і Лінза як сировини для застосування в різних галузях промисловості рекомендується сівбу здійснювати, коли температура ґрунту на глибині загортання насіння становитиме 3 – 5 °С.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Петкевич З.З., Мельніченко Г.В. Нут, сочевиця – перспективні зернобобові культури для вирощування на Півдні України. Зрошуване землеробство. 2016. Вип. 65. С. 104–107.
2. Бабич А.О. Кормові і білкові ресурси світу. Київ, 1995. 298 с.
3. Розвадовський А.М., Бабич А.О., Петриченко В.Ф. та ін. Зернобобові культури в інтенсивному землеробстві / за ред. А.М. Розвадовського. Київ: Урожай, 1990. 172 с.
4. Тележенко Л.М., Атанасова В.В. Сочевиця як важливий національний ресурс рослинного білка. Корми і кормо виробництво. 2010. Вип. 66. С. 158–163.
5. Сухова Г.І., Бухало В.Я. Прогнозування врожайності сочевиці. Вісник ХНАУ. Серія: Рослинництво, селекція і насінництво, плодоовочівництво. 2013. № 9. С. 270–275.

УДК 712.4:582.632.2(477.41)

ГРИСЮК О.Б., студент 2 курсу

Науковий керівник – **ЛЕВАНДОВСЬКА С.М.**, канд. біол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

УЗАГАЛЬНЕННЯ ДОСВІДУ СТВОРЕННЯ ЛІСОВИХ КУЛЬТУР ДУБА ЗВИЧАЙНОГО У ПРИМІСЬКІЙ ЗОНІ М. БІЛА ЦЕРКВА

Актуальність проблеми обумовлена потребою у збільшенні лісистості району досліджень та полягає у поліпшенні якості довкілля лісокультурними методами. Розглянуто особливості створення лісових культур з участю дуба звичайного в приміських лісах м. Біла Церква. Вивчено досвід вирощування дубових культур у Томилівському лісництві ДП «Білоцерківське лісове господарство». Здійснено оцінку стану дубових культур за різного їх породного складу та схем змішування.

Ключові слова: ліси приміської зони, дубові лісові культури, схеми змішування, склад насаджень.

В умовах посиленого антропогенного впливу на довкілля особливої уваги заслуговує проблема трансформації лісових насаджень. Ця проблема є особливо актуальною для лісів навколо міст і промислових центрів, які складають 22,3 % лісів державного лісового фонду України. Приміські ліси є вирішальним фактором захисту і стабілізації міського середовища. Одним із найдієвіших заходів, який дає змогу формувати лісопаркові фітоценози є створення штучних насаджень – лісових культур. Саме такі насадження вирощують з метою поліпшення естетичних властивостей місцевості, захисту ґрунту від ерозії та посилення стійкості фітоценозів до рекреаційного навантаження. Таким чином, актуальність теми обумовлена потребою вивчення раціональних прийомів створення штучних лісових масивів, які сприятимуть формуванню високопродуктивних здорових насаджень.

Значну частку приміських лісів м. Біла Церква складають дубові насадження, які зазнають впливу комплексу несприятливих екологічних чинників: абіотичних, біотичних, антропогенних. Внаслідок їх дії спостерігається деградація насаджень і зниження їх середовищевірних функцій. Вивчення особливостей створення лісових культур дуба звичайного здійснювали на підставі опису семи тимчасових пробних площ (ТПП), закладених в урочищі —Томилівська дача| Томилівського лісництва державного підприємства „Білоцерківське лісове господарство|. Матеріалом дослідження слугували дані лісовпорядкування [6] та результати власних польових досліджень. Закладення ТПП, визначення біометричних показників деревостанів проводили за існуючими методиками [1, 3, 4, 5].

Приміські ліси м. Біла Церква, входять до складу Білоцерківського і Томилівського лісництв ДП „Білоцерківське лісове господарство” та навчально-дослідного лісового господарства Білоцерківського національного аграрного університету. Загальна площа лісового фонду господарства становить 27359 га. Дубові насадження займають 17388 га, що складає 64 % від усіх лісонасаджень держлісгоспу.

Згідно з лісогосподарським районуванням територія урочища —Томилівська дача відноситься до лісогосподарської області Лісостеп, Дністровсько-Дніпровського лісогосподарського округу, Північного лісостепоного району Придніпровської височини [2]. Усі насадження штучного походження, зростають у сприятливому едафотопі (D2) на темно-сірих лісових ґрунтах. За останні 10 років у свіжих дібровах урочища створено 156, 8 га насаджень. Садивний матеріал, який вирощують у лісництві використовують не тільки для задоволення власних потреб, а й для реалізації іншим підприємствам лісової галузі, організаціям та приватним особам. Основними категоріями земель лісокультурного фонду є свіжі зруби. Під час створення культур застосовувався частковий обробіток ґрунту борознами або смугами. Борозни нарізають плугом ПКЛ–70. На свіжих зрубках, де ґрунти не встигли ущільнитися практикують створення часткових культур дуба звичайного без передсадивного обробітку ґрунту. Садіння сіянців здійснюють вручну під меч Колесома. Кращим терміном садіння сіянців у господарстві є рання весна до початку розпускання бруньок. Лісівничі догляди у лісових культурах відповідають вимогам із формування лісових масивів. В основному вони полягають у проведенні вибіркового санітарного рубань, видаленні сухостійних, буреломних, сніголамних і пошкоджених шкідниками та збудниками хвороб дерев.

В урочищі —Томилівська дача найбільш поширені схеми змішування – 1рДз; 5рДз 5рСз; 7рСз 3рДз. Переважаюча схема розміщення садивних місць – 3,0×0,5. Застосовуються й інші варіанти схем садіння: 6,0×0,5; 4,0×0,5.

На основі аналізу характеристик семи ТПП у дубових культурах 60–80-річного віку нами встановлено, що за повноти лісостану 0,75–0,82 насадження мають відповідно запас 222–315 м³. Середній річний приріст деревостану на 1 га – 3,2–4,2 м³. Дубово-ясеневі культури відзначаються кращим санітарним станом ніж чисті дубові насадження, а їх продуктивність на 9–10 % вища. Необхідно відзначити, що насадження зі складом 6Дз4Лпд+Чш характеризуються II класом бонітету та найнижчим запасом деревини – 218 м³/га.

Таким чином, узагальнюючи досвід створення лісових культур з участю дуба звичайного у приміських лісах м. Біла Церква виявили, що збереження та підтримання штучних насаджень дуба звичайного у належному стані досягається застосуванням оптимальних схем садіння та змішування, своєчасним проведенням агротехнічних і лісівничих доглядів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Анучин Н.П. Лесная таксация. М.: Лесн. пром-сть 1982. 552 с.
2. Генсирук С.А., Шевченко С.В., Бондарь В.С. и др. Комплексное лесохозяйственное районирование Украины и Молдовы. К.: Наук. Думка, 1987. 360 с.
3. ГОСТ 56–69–83 Площади пробные лесоустроительные. Метод закладки. М.: Гослескомитет, 1985. 60 с.
4. Гром М.М. Лісова таксация. Л.: РВВ НЛТУ України, 2010. 416 с.
5. Нормативно-справочные материалы для таксации лесов Украины и Молдавии. К.: Урожай, 1997. 560 с.

6. Проект організації і розвитку лісового господарства Білоцерківського лісгоспу.
Ірпінь,
2009. 328 с.